

УДК 336.6

РЕЗУЛЬТАТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Тищенко В.В.

THE RESULTS OF FUNCTIONING OF THE SYSTEM OF ECONOMIC SAFETY OF THE ENTERPRISE

Tishchenko V.V.

У статті досліджено функціонування системи економічної безпеки підприємств. Розглянуто можливі внутрішні і зовнішні загрози впливу на економічну безпеку. Виділено сукупність дестабілізуючих факторів за функціональними складовими економічної безпеки та їх наслідки для підприємства. Виділено результати функціонування системи економічної безпеки підприємств.

Ключові слова: результати, функціонування, система, економічна безпека, загрози, фактори, підприємство.

Постановка проблеми. Головною метою формування системи економічної безпеки підприємства є забезпечення ефективного функціонування та використання наявних ресурсів, забезпечення певного рівня трудового життя персоналу та якості господарських процесів підприємства, а також постійного стимулювати нарощування наявного потенціалу та його стабільного розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. З точки зору загальної теорії систем функціонування систем вивчалося такими вченими як А.М. Аверьянов, Д. Клиланд, В.П. Кузьмин, А.А. Маліновський, А. Раппопорт, М.І. Сетров, О.М. Сичивица, Е.М. Сороко, Б.С. Украинцев, У.Р. Ешбі та ін.

Метою статті є виділення результатів функціонування системи економічної безпеки підприємства.

Матеріали і результати дослідження. Під функціонуванням можна розуміти діяльність, роботу системи без зміни головної мети системи. При функціонуванні системи не відбувається якісної зміни інфраструктури системи; при розвитку системи її інфраструктура якісно змінюється [1].

Необхідною умовою правильного функціонування системи є оптимальне співвідношення між управлінням і самоуправлінням [2, с. 16].

Кожен з елементів системи економічної безпеки підприємства, в більшості випадків, може існувати тільки тому, що отримує підтримку або

деякі властивості від інших елементів, тобто постійно знаходиться у взаємозв'язку і взаємозалежності зо всіма елементами системи. Властивості господарської системи як цілого не тотожні простій сумі властивостей, що входять до неї структурних елементів, з'являються нові якості, нові властивості [3; 4, с.145].

Однією із найважливіших умов забезпечення стійкого зростання підприємства та отримання позитивних результатів його діяльності є функціонування ефективної системи економічної безпеки, яка забезпечить захист підприємства від зовнішніх та внутрішніх загроз [5, с. 210].

На думку Г.Л. Лянного [6, с. 17] економічна безпека представляє стан його захищеності підприємства від негативного впливу зовнішніх і внутрішніх загроз та дестабілізуючих факторів. Таким чином, при вивченні результатів функціонування системи економічної безпеки підприємства, треба приділяти особливу увагу виділенню загроз, що є джерелами негативних впливів на систему економічної безпеки.

Під загрозою розуміють сукупність умов, процесів, факторів, які перешкоджають реалізації економічних інтересів суб'єктів господарської діяльності чи створюють небезпеку для них [7, с. 131].

Джерелами негативних впливів на стабільність та безпеку підприємства можуть бути [8, с. 466]:

– свідомі чи несвідомі дії окремих посадових осіб і суб'єктів господарювання (органів державної влади, міжнародних організацій, підприємств-конкурентів;

– збіг об'єктивних обставин (стан фінансової кон'юнктури на ринках даного підприємства, наукові відкриття та технологічні розробки, форс-мажорні обставини тощо).

Таким чином, загрози економічній безпеці підприємства можна поділити на внутрішні та зовнішні, що дає можливість виявити джерело (місце) утворення загрози, суб'єкта, який її спричиняє, розвиток у просторі, природу її

виникнення (об'єктивні, суб'єктивні), можливість впливу на неї, рівень керованості [9, с. 143-144].

По суті загрози економічній безпеці – це дія дестабілізуючих факторів, пов'язаних з недобросовісною конкуренцією та порушенням законів і норм, що може спричинити потенційні або реальні витрати для підприємства [10, с. 32].

Вивчення дестабілізуючих факторів дозволить виявити взаємозв'язок між ознаками досліджуваного явища, оцінити їх вплив і виявити приховані залежності в детермінованих та стохастичних моделях. Під дестабілізуючими факторами слід розуміти причини або суттєві обставини загроз [11, с. 706; 12, с. 326; 13, с. 1244].

Класифікація дестабілізуючих факторів являє собою розподіл їх по групах в залежності від їх загальних ознак, вона дозволяє глибше розібратися в причинах зміни досліджуваних явищ, точніше оцінити місце і роль кожного фактора у формуванні величини результативних показників [14, с. 81].

Нами було проаналізовано джерела виникнення та основні взаємозв'язки між дестабілізуючими факторами, які впливають на економічну безпеку. Так А.І. Чужмаров [15] процес забезпечення

економічної безпеки підприємства розглядає як процес запобігання можливих збитків від негативних, як зовнішніх, так і внутрішніх, впливів та оптимізації окремих аспектів управління фінансово-господарської діяльністю і планування (див. рис. 1).

Рис. 1. Загрози економічній безпеці підприємств

Зовнішні загрози не залежать від діяльності підприємства, вони відносяться до факторів ризику довкілля, в якому працює підприємства. Зовнішні загрози впливу на економічну безпеку підприємств наведено в табл. 1.

Таблиця 1.

Зовнішні загрози впливу на економічну безпеку підприємств

Ознака	Загрози
Економічні	Запровадження реформ Купівельна спроможність споживачів Доступність кредитних ресурсів Податкова політика Інфляційні процеси Експортно-імпортна політика
Правові	Організаційно-правові форми підприємницької діяльності Правові основи підприємництва Нормативно-правові акти монетарної та фіскальної політики Регулювання валютної та митної політики
Ринкові	Захоплення нових ринків збуту Бажання споживачів Переваги конкурентів Тривалість життєвого циклу продукції
Технологічні та технічні	Нова альтернативна техніка Рівень розвитку НТП Якісна сировина та матеріали
Географічні	Розміщення підприємства Регіональна підприємницька політика Кліматичні умови та наявність природних ресурсів Доступність транспорту та зв'язку
Соціально-культурні	Культурні цінності споживання Національна свідомість Охорона культурних та національних цінностей
Міжнародні	Зацікавленість в українському ринку Міжнародні інвестиції Міжнародне торговельне право

Внутрішні загрози зумовлені економічними процесами, які пов'язані із залученням ресурсів на підприємство, забезпеченням їх збереження та використання, а також отриманням та ефективним застосуванням результатів діяльності підприємства тощо. В основному ці загрози проявляються в процесі незадовільної роботи підрозділів

підприємства, зокрема і служби безпеки підприємства, використання застарілої техніки у виробництві тощо [16, с. 107].

Класифікація загроз економічній безпеці підприємства від внутрішнього середовища приведено в табл. 2.

Таблиця 2

Внутрішні загрози впливу на економічну безпеку підприємства

Тип загроз	Види загроз	Підвиди загроз
Людський	Професійні	Класифікація та досвід роботи Рівень організаційних та творчих здібностей
	Культурні	Національно-культурна свідомість Політичні ідеологічні погляди Внутрішня культура
	Соціально-психологічні	Особливості типу характеру Бажання навчатись Вміння працювати в колективі Лідерські якості
Інформаційний	Пошук та ідентифікація даних	Сприяння та пошук нової інформації Вміння синтезувати та аналізувати дані Вміння робити висновки та зберігати інформацію
Технічне забезпечення	Користування	Вміння користуватися сучасною технікою для оброблення та аналізу інформації
Системний	Організація	Тип організаційної структури Тип стратегії Організація праці Мотивація до праці

Наведені загрози економічній безпеці можуть бути потенційно можливими або реальними діями зловмисників чи конкурентів які здатні завдати матеріальну або моральну шкоду, що виявляється як сукупність факторів і умов, що створюють небезпеку для нормального функціонування суб'єкта господарювання.

При дослідженні факторів, які мають вплив на економічну безпеку важливим є їх розподіл на ті, що позитивно і негативно впливають на результати функціонування підприємства.

На думку Т.Г. Васильціва [17, с. 121] «...з урахуванням сучасних умов та характеристик середовища підприємницької діяльності видається доцільним виокремлення сукупності внутрішніх та зовнішніх загроз (дестабілізуючих факторів узагальнених за структурними складовими економічної безпеки)». Сукупність дестабілізуючих факторів за функціональними складовими економічної безпеки підприємства показано в табл. 3.

Таблиця 3

Сукупність дестабілізуючих факторів за функціональними складовими економічної безпеки підприємства

Внутрішні	Зовнішні
1	2
Фінансово-економічна складова	
втрати значних обсягів фінансових ресурсів через недостатньо ефективне управління ними; прорахунки в інвестиційній політиці; використання неефективних інструментів управління економічним ризиком у контрактах; критичне погіршення фінансової стійкості та ліквідності внаслідок нерациональної структури активів та пасивів	ускладнення доступу та збільшення вартості фінансових ресурсів; зростання інфляції, дефляції; значне посилення конкуренції; ускладнення державного нагляду у сфері господарської діяльності, що призводить до штрафів, санкцій; критичне зниження обсягів фінансових ресурсів; непередбачувані зміни умов інвестування; введення цінового контролю на певні види товарів; заборона (обмеження) обміну національної валюти у валюту платежу, здійснення грошових переказів у країну та за її межі
Інтелектуально-кадрова складова	
погіршення ефективності управління підприємством; навмисні неправомірні дії чи бездіяльність працівників підприємства; збільшення втрат робочого часу	недоліки в системі підготовки кадрів; непередбачувані зміни ринкової кон'юнктури; переманювання провідних фахівців; зміна величини та складу трудових ресурсів на території діяльності підприємства
Техніко-технологічна складова	
критичний знос матеріально-технічної бази; зменшення фондодіадачі; втрати страхових товарних запасів; погіршення ефективності використання обладнання; критичне відставання від конкурентів за рівнем техніко-технологічного забезпечення	значне зростання вартості обладнання; погіршення якості гарантійного обслуговування обладнання та устаткування; істотні зміни науково-технічного прогресу; погіршення умов лізингу

Продовження табл. 3

1	2
Продуктова складова	
критичне зниження рівня якості чи конкурентоспроможності продукції; втрата чи псування продукції (у процесі їх транспортування, зберігання, підготовки до реалізації, переробки та реалізації); збільшення кількості продукції, що не відповідає якості та стандартам; істотне зменшення попиту, зумовлене помилками при обранні ринкових сегментів	негативні дії суб'єктів ринку; раптова зміна кон'юнктури ринку; зміни в сезонності реалізації продукції; псування чи втрата продукції у процесі транспортування; значне зниження ринкових цін на продукцію; збільшення пропозиції конкурентоспроможної продукції
Інформаційна складова	
втрата важливої комерційної інформації; погіршення достовірності та втрата доступу до інформації	істотне збільшення вартості програмного забезпечення; надмірний знос програмного забезпечення; розголошення третіми особами конфіденційної інформації, що завдає шкоди фінансово-господарській діяльності підприємства; втрата інформації
Інституційно-правова складова	
отримання істотних штрафних санкцій чи збитків внаслідок недосконалості (невідповідності) внутрішньої нормативної документації вимогам чинного законодавства; погіршення ефективності організаційної структури; прорахунки при укладенні договорів на поставку товарних запасів у неадекватних розмірах; погіршення договірних взаємовідносин; втрата контрактів та договорів через підробку фінансових та інших документів персоналом підприємства	збитки через несвоєчасне врахування змін державного нормативно-правового регулювання, його часті зміни; негативні дії суб'єктів ринку; втрати, зумовлені недоліками системи захисту прав власності та інтересів інвесторів; форс-мажорні обставини, включно із загостренням внутрішньополітичної ситуації, націоналізацією, конфіскацією товарів і підприємств, введенням ембарго; обмеження доступу інвесторів до управління активами
Екологічна складова	
збитки та втрати через невідповідність екологічним нормам, продаж екологічно небезпечної продукції, недотримання правил та норм утилізації відходів, зниження витрат на природоохоронну діяльність	природно-кліматичні та техногенні форс-мажорні обставини; зміни норм екологічного законодавства
Силова складова	
втрати внаслідок низького рівня фізичного захисту персоналу, майна підприємства, порушення пропускового та внутрішньо-об'єктного режимів, виникнення фізичної чи моральної небезпеки для керівництва, працівників підприємства, непередбачуваних технічних проблем контролю та спостереження за безпекою на підприємстві	погіршення умов діяльності через зростання рівня корупції; втрати через дії кримінальних угруповань, рейдерство, напад на персонал, пограбування, крадіжки, знищення чи псування майна підприємства

З урахуванням сукупності дестабілізуючих факторів за функціональними складовими економічної безпеки підприємства необхідно сформулювати адаптивні заходи щодо можливих загроз, що сприятиме стабільному й ефективному функціонуванню підприємства сьогодні та розвитку в майбутньому.

На думку З.В. Якубович [16, с. 109] одним з важливих завдань у діяльності підприємства є прогнозування, своєчасне виявлення, попередження і нейтралізація зовнішніх і внутрішніх загроз економічній безпеці підприємства, виявлення напрямку і сили їх впливу. Дестабілізуючі фактори які сприяють виникненню загроз економічній безпеці підприємства та їх наслідки виділено в табл. 4.

Треба сказати, що дестабілізуючі фактори, які впливають на виникнення загроз економічній безпеці підприємства, тісно пов'язані між собою. Ідентифікація загроз за впливом на складові економічної безпеки підприємства дасть змогу розробити конкретні заходи щодо усунення цих загроз.

Управління системою економічної безпеки підприємства необхідне для забезпечення її цілеспрямованої поведінки при зміні умов зовнішнього середовища або умов її функціонування. Управління досягається за рахунок відповідної організації системи, під якою розуміють її структуру та спосіб функціонування. Функціонування системи економічної безпеки підприємства не може бути зведено до функціонування окремих її компонентів. Сукупне функціонування взаємозв'язаних елементів системи економічної безпеки підприємства породжує якісно нові функціональні властивості системи. Звідси впливає важливий висновок: система не зводиться до простої сукупності елементів; розділяючи систему на частини, досліджуючи кожен з них окремо, неможливо пізнати всі властивості системи в цілому. Емерджентність є результатом виникнення між елементами системи так званих синергічних зв'язків, які забезпечують загальний ефект функціонування системи економічної безпеки підприємства, більший, ніж сума ефектів елементів системи, діючих незалежно [18].

Таблиця 4

Дестабілізуючі фактори які сприяють виникненню загроз економічній безпеці підприємства та їх наслідки

Фактори, що впливають на виникнення загроз	Загрози економічній безпеці	Можливі наслідки загроз
Інформаційно-аналітична складова		
Відсутність документації, що регламентує рівень конфіденційності інформації та інструкцій щодо обмеженого доступу до неї працівників підприємства	Розголошення конфіденційної інформації	Використання комерційної таємниці конкурентами
Виробничо-технологічна складова		
Банкрутство постачальника	Зрив договорів постачання	Припинення постачання певного виду матеріальних ресурсів
Незадовільні умови збереження матеріальних ресурсів	Зниження якісних характеристик товарно-матеріальних цінностей, недостатня забезпеченість виробництва сировиною	Порушення ритмічності виробництва
Використання застарілого обладнання, його зношеність	Порушення технічних вимог щодо виробництва продукції	Зростання незворотних відходів
Екологічна складова		
Недотримання норм щодо вмісту шкідливих речовин, які потрапляють у навколишнє середовище та недотримання екологічних параметрів щодо продукції, яка виробляється	Неспроможність експортувати продукцію в економічно розвинені країни	Втрата значного сегменту зарубіжного ринку
Кадрова складова		
Перехід працівника до конкурента	Втрата кваліфікованого персоналу	Використання досвіду та знань колишніх працівників підприємства конкурентами, зокрема, ідей, винаходів, ноу-хау, технічних проектів
Відсутність системи підвищення кваліфікації працівників підприємства		Неспроможність працівників професійно виконувати свою роботу через недостатній рівень кваліфікації
Конфлікти працівників між собою та з керівництвом підприємства		Зниження продуктивності праці
Фінансова складова		
Нестабільне становище банківської системи	Відмова у кредитуванні	Зростання дефіциту грошових коштів
Низька конкурентоспроможність продукції	Повернення покупцями продукції, зменшення обсягів реалізації продукції	Зниження репутації підприємства, зменшення прибутку підприємства
Законодавчо-правова складова		
Неефективна робота юридичного відділу підприємства	Збільшення кількості програних судових справ	Накладені штрафні санкції на підприємство
Силова складова		
Відсутність ефективної системи охорони на підприємстві	Силовий рейдерський напад	Силове рейдерське захоплення підприємства

Висновки. Найбільш бажаним результатом функціонування системи економічної безпеки підприємства є стан рівноваги, тобто здатність системи зберігати свій стан як можна довше. Однак такий результат, за умов наявності зовнішніх збурюючих впливів, досягти, на постійній основі, дуже проблематично, тому більш досяжним результатом функціонування системи економічної безпеки підприємства можна вважати стан стійкості

під яким можна розуміти здатність системи повертатися в стан рівноваги після виведення її з цього стану під впливом зовнішніх збурень.

Література

1. Функционирование и развитие системы [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ideafix.co/UNIVERSITY/SYSAN/3.pdf>

2. Таран-Лала О.М. Адаптивно-гомеостатичні показники нормального функціонування системи / О.М. Таран-Лала // *Економіка. Менеджмент. Підприємництво*. – 2013. – № 25 (II). – С. 13-26.
3. Экономические системы [Электронный ресурс] / сайт Большой Научной Библиотеки. – Режим доступа: http://www.rf-u.ru/ekonomika_i_ekonomicheskaya_teoriya/ekonomicheskie_sistemy_4.php
4. Экономический потенциал административных и производственных систем: моногр. / Под общ. ред. О.Ф. Балацкого. – Сумы: ИТД «Университетская книга», 2006. – 973 с.
5. Якубович З.В. Організаційні аспекти формування та забезпечення функціонування системи економічної безпеки підприємства / З.В. Якубович // *Проблеми та перспективи розвитку економіки і підприємництва та комп'ютерних технологій в Україні: збірник тез за матеріалами VIII Науково-технічної конференції науково-педагогічних працівників, 26-31 березня 2012 р.* / Національний університет «Львівська політехніка», Інститут підприємництва та перспективних технологій. – Львів, – 2012. – С. 210-211.
6. Лянной Г.Л. Система экономической безопасности предприятия / Г.Л. Лянной // *BOS – журнал о личной и коммерческой безопасности*. – 2006. – № 7. – С. 16-19.
7. Васильців Т.Г. Чинники та джерела загроз економічній безпеці підприємства / Т.Г. Васильців, М.Б. Пасічник // *Науковий вісник НЛТУ України*. – 2008. – Вип. 18.10. – С. 128-135.
8. Економіка підприємства: підруч. / За заг. ред. С.Ф. Покропівного. – К.: КНЕУ, 2001. – 528 с.
9. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. / З.С. Шершньова, В.М. Багацький, Н.Д. Гетьманцева; За заг. ред. З.С. Шершньової / – К.: КНЕУ, 2007. – 680 с.
10. Мойсеєнко І.П. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства: навч. посіб. / І.П. Мойсеєнко, О.М. Марченко. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. – 380 с.
11. Нечволод Л.І. Сучасний словник іншомовних слів / Л.І. Нечволод. – Х.: Торсінг Плюс, 2007. – 768 с.
12. Словник української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sum.in.ua/p/11/326/2>
13. Большой экономический словарь / Под ред. А.Н. Азрилияна. – М.: Институт новой экономики, 1997. – 1376 с.
14. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: Учеб. пособие / Г.В. Савицкая. – 7-е изд., испр. – Мн.: Новое знание, 2002. – 704 с.
15. Обеспечение экономической безопасности промышленных предприятий как основной фактор эффективного функционирования отрасли промышленности [Электронный ресурс] / А.И. Чужмаров. – Режим доступа: <http://koet.syktu.ru/vestnik/2006/2006-4/3.htm>
16. Якубович З.В. Ідентифікація загроз економічній безпеці машинобудівного підприємства / З.В. Якубович // *Галицький економічний вісник*. – 2010. – №3(28). – С.107-112.
17. Васильців Т.Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / Т.Г. Васильців, В.І. Волошин, О.Р. Бойкевич, В.В. Каркавчук [За ред. Т.Г. Васильціва]. – Львів: Ліга-Прес, 2012. – 386 с.
18. Засади загальної теорії систем [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.eco.com.ua/sites/eco.com.ua/files/lib1/navch_mat/sa_t1.pdf

References

1. Funkcionirovanie i razvitie sistemy [Jelektronnyj resurs]. – Режим доступа: <http://ideafix.co/UNIVERSITY/SYSAN/3.pdf>
2. Taran-Lala O.M. Adaptivno-gomeostaticzni pokazniki normal'nogo funkcionuvannja sistemi / O.M. Taran-Lala // *Ekonomika. Menedzhment. Pidpriemnictvo*. – 2013. – № 25 (II). – S. 13-26.
3. Jekonomicheskie sistemy [Jelektronnyj resurs] / sajт Bol'shoj Nauchnoj Biblioteki. – Rezhim dostupa: http://www.rf-u.ru/ekonomika_i_ekonomicheskaya_teoriya/ekonomicheskie_sistemy_4.php
4. Jekonomicheskij potencial administrativnyh i proizvodstvennyh sistem: monogr. / Pod obshh. red. O.F. Balackogo. – Sumy: ITD «Universitetskaja kniga», 2006. – 973 s.
5. Jakubovich Z.V. Organizacijni aspekti formuvannja ta zabezpechennja funkcionuvannja sistemi ekonomichnoї bezpeki pidpriemstva / Z.V. Jakubovich // *Problemi ta perspektivi rozvitku ekonomiki i pidpriemnictva ta komp'juternih tehnologij v Ukraїni: zbirnik tez za materialami VIII Naukovo-tehničnoї konferencії naukovo-pedagogichnih pracivnikov, 26-31 bereznja 2012 r.* / Nacional'nij universitet «L'viv'ska politehnika», Institut pidpriemnictva ta perspektivnih tehnologij. – L'viv, – 2012. – S. 210-211.
6. Ljannoj G.L. Sistema jekonomicheskoj bezopasnosti predprijatija / G.L. Ljannoj // *BOS – zhurnal o lichnoj i kommercheskoj bezopasnosti*. – 2006. – № 7. – S. 16-19.
7. Vasil'civ T.G. Chinniki ta dzherela zagroz ekonomichnij bezpeci pidpriemstva / T.G. Vasil'civ, M.B. Pasichnik // *Naukovij visnik NLTU Ukraїni*. – 2008. – Vip. 18.10. – S. 128-135.
8. Ekonomika pidpriemstva: pidruch. / Za zag. red. S.F. Pokropivnogo. – K.: KNEU, 2001. – 528 s.
9. Antikrizove upravlinnja pidpriemstvom: navch. posib. / Z.S. Shershno'va, V.M. Bagackij, N.D. Get'manceva; Za zag. red. Z.S. Shershno'voi / – K.: KNEU, 2007. – 680 s.
10. Mojseenko I.P. Upravlinnja finansovo-ekonomichnoju bezpekoju pidpriemstva: navch. posib. / I.P. Mojseenko, O.M. Marchenko. – L'viv: L'viv's'kij derzhavnij universitet vnutrishnih sprav, 2011. – 380 s.
11. Nechvolod L.I. Suchasnij slovník inshomovnih sliv / L.I. Nechvolod. – H.: Torsing Pljus, 2007. – 768 s.
12. Slovník ukraїns'koї movi [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: <http://sum.in.ua/p/11/326/2>
13. Bol'shoj jekonomicheskij slovar' / Pod red. A.N. Azrilijana. – M.: Institut novoj jekonomiki, 1997. – 1376 s.
14. Savickaja G.V. Analiz hozjajstvennoj dejatel'nosti predprijatija: Ucheb. posobie / G.V. Savickaja. – 7-e izd., ispr. – Mn.: Novoe znanie, 2002. – 704 s.
15. Obespechenie jekonomicheskoj bezopasnosti promyshlennyh predpriyatij kak osnovnoj faktor jeffektivnogo funkcionirovanija otrasli promyshlennosti [Elektronnij resurs] / A.I. Chuzhmarov. – Rezhim dostupu: <http://koet.syktu.ru/vestnik/2006/2006-4/3.htm>
16. Jakubovich Z.V. Identifikacija zagroz ekonomichnij bezpeci mashinobudivnogo pidpriemstva / Z.V. Jakubovich // *Galic'kij ekonomichnij visnik*. – 2010. – №3(28). – S.107-112.

17. Vasil'civ T.G. Finansovo-ekonomichna bezpeka pidpriemstv Ukraїni: strategija ta mehanizmi zabezpechennja: monografija / T.G. Vasil'civ, V.I. Voloshin, O.R. Bojkevich, V.V. Karkavchuk [Za red. T.G. Vasil'civa]. – L'viv: Liga-Pres, 2012. – 386 s.
18. Zasadі zagal'noї teorії sistem [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: http://www.eco.com.ua/sites/eco.com.ua/files/lib1/navch_mat/sa_t1.pdf

Тищенко В.В. Результаты функционирования системы экономической безопасности предприятия.

В статье исследовано функционирование системы экономической безопасности предприятий. Рассмотрены возможные внутренние и внешние угрозы воздействия на экономическую безопасность. Выделена совокупность дестабилизирующих факторов по функциональным составляющим экономической безопасности и их последствия для предприятия. Выделено результаты функционирования системы экономической безопасности предприятий.

Ключевые слова: результаты, функционирования, система, экономическая безопасность, угрозы, факторы, предприятие.

Tishchenko V.V. The results of functioning of the system of economic safety of the enterprise

The article examines the functioning of the system of economic security of enterprises. The possible internal and external threats impact on economic security. The selected set of destabilizing factors on the functional components of economic security and their implications for the enterprise. Selected results of functioning of the system of economic security of enterprises.

Keywords: the results of functioning of the system, economic security, threats, factors, enterprise.

Тищенко Владимир Валентинович – старший викладач кафедри «Банківська справа і фінансова безпека» Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. dr_vlad@ukr.net

Рецензент: Ляшенко О.М. – д.е.н., проф., зав. каф. «Банківська справа і фінансова безпека» Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, Україна.

Стаття подана 16.06.2014 р.